

Diana Lugero och vikarierande landshövding Lisbeth Schultze vid Länstyrelsens monter

Länstyrelsen + Mänskliga rättigheter = sant!

Mänskliga rättighetsdagarna gick av stapeln 6–7 december och Länstyrelsen Västra Götaland medverkade som lokal värd tillsammans med Västra Götalandsregionen, Göteborgs stad och Göteborgs universitet.

Dagarna innehöll många spännande seminarier, samtal och kunskapsutbyte som kommer driva arbetet med mänskliga rättigheter framåt.

Länstyrelsen arrangerade fyra seminarier under dagarna, med fokus på nationella minoriteter, demokrati i en pandemi och rasism i arbetslivet. I detta utskick får du en sammanfattning av vad som sades på dessa seminarier.

- Länstyrelsen värnar om demokratin och arbetar systematiskt med mänskliga rättigheter i vår egen verksamhet och för att få genomslag i hela länet. Därför var det viktigt för oss att vara med som lokal värd, säger Diana Lugero som projektlett Länstyrelsens medverkan på Mänskliga rättighetsdagarna.

Mänskliga rättigheter är en viktig del i Länstyrelsens grunduppdrag och går igen i allt vårt arbete, från säkrandet av demokratiska val till förvaltningen av [informationssverige.se](https://www.informationssverige.se)

- Lisbeth Schultze, Vikarierande landshövding

Från vänster: Moderator Lena Ulrika Rudeke, Göteborgs universitet leder samtalet med Annika Lindström, Antidiskrimineringsbyrån Väst, Saga Khaghani, Noaks Ark Göteborg & Västra Götaland, Kenneth G.Forslund, Socialdemokraterna, Lisa Pedersen, Göteborgs stad, Jonas Trolle, Centrum mot våldsbejakande extremism och Christer Mattsson, Segerstedtinstitutet.

Demokrati i pandemins spår

I detta huvudseminarium fördes samtal mellan politiken, forskningen, det offentliga och det civila samhället och det syntes en röd tråd: Tillit och förståelse för allas olika förutsättningar är A och O när vi tillsammans pratar demokrati i pandemins kölvatten.

Vikten av att nå ut med information har nog ingen missat under pandemin. Men hur vi faktiskt når ut är viktigt att reflektera kring och något som pandemin satt i rampljuset. Det finns många grupper i samhället som hamnar utanför konversationen för att de inte känner sig som en del av den, eller inte har förutsättningar för att kunna delta.

Något som pandemin tydligt påverkat är uppsökande verksamhet och dialog. Två metoder som vi arbetar med för att nå ut till vissa grupper i vårt samhälle. Även politiken lyfter att deras viktigaste verktyg för dialog, mötet mellan väljare och politiker har försvunnit under pandemin och det är en utmaning att ställa om när inte alla är bekväma med eller kan använda digitala lösningar.

- Men hur förberedd kan man egentligen vara på en pandemi och dess påverkan på demokratin? undrade moderator Lena Ulrika Rudeke, Göteborgs Universitet. Paneldeltagarna reflekterade kring att pandemin egentligen bara agerat accelerator för befintliga problem och gjort dem mer synliga. Som när man pratar om folk som något, till exempel smittspridare istället för att se den grundläggande problematiken, så blir diskussionen i sig ett hinder för demokrati. Egentligen kanske man borde prata om utanförskap och trångboddhet som är ett grundläggande problem som bidrar till att hindra demokratins framfart.

Redan innan pandemin fanns det svårnådda grupper. Dessa grupper har inte nåtts av information om viruset och vaccinet. De har inte fått information som varit tillgänglig för dem, anpassad för deras vardag och har därmed inte heller blivit informerade i samma grad. Dessa grupper har inte heller alltid haft förutsättningarna att ta del av de, ofta digitala, lösningarna som tagits fram.

- Vi måste börja med att skapa tillit. Innan vi börjar tuffa på med jättemycket information måste vi först bygga relationerna. Genom civilsamhället eller tjänstepersonerna som har haft mycket kontakt med dem. Börja i den änden, för det är ingen idé att spruta ut en massa info innan man har den tilliten, för då tror jag inte de lyssnar, sa Annika Lindström, Antidiskrimineringsbyrån Väst

Att vi inte når vissa grupper kan också leda till en ökad problematik i form av extrema åsikter och grupper. Vissa grupper nås istället av annan information och det blir en hopblandning av grupper, där till exempel anti-vaccinfrågan har fört samman personer från olika sidor av skalan.

- Det är viktigt att lyssnandet går åt båda hållen. Många uppfattar att man inte når fram för att den andra parten inte lyssnar. Men jag måste ju också lyssna på dem, även om jag inte håller med i deras åsikter. Lyssnar vi inte på varandra så stärks man i sin upplevelse att man inte blir lyssnad på och spär på vi och dom-tänk, sa Jonas Trolle, Centrum mot våldsbejakande extremism.

DIKKO - Vad är Demokrati och yttrandefrihet?

I detta miniseminarium lett av Maria Bogeblad från Romano Center i Väst berättade ansvarig utgivare Britt-Inger Hedström Lundqvist och chefredaktör Linda Lundqvist från tidningen DIKKO att man måste våga synas, höras och ta plats.

Från vänster : Ansvarig utgivare på Dikko Britt-Inger Hedström Lundqvist och chefredaktör på DIKKO Linda Lundqvist

[DIKKO](#) startade som en gatutidning under namnet Dik Manusch, 2014 för att EU-migranterna skulle kunna stå upp och sälja en tidning istället för att tigga. Syftet med tidningen DIKKO är att förmedla ett resande/romskt perspektiv i nyhetsvärlden och sprida kunskap om minoriteten romer.

Gatutidningen lades ner i slutet av 2017 men återuppstod som nättidningen med det nya namnet DIKKO I november 2018.

DIKKO har under åren byggt upp ett brett nätverk och samarbetar med många. Tidningen har idag skribenter från alla minoriteter och samarbete är en grundbult i DIKKOs verksamhet.

- Om vi gör saker tillsammans med andra minoriteter blir vi alla starkare, sa Britt-Inger.

- Alla ska få höras, vi har till exempel med hjälp av tolkar gått ut och pratat med de som annars inte fått vara med. Underlättat för de som inte kan uttrycka sig, alla ska få höras. Mänskliga rättigheter innebär också rätten att vara den man är, och det får ta det uttryck det gör i vår tidning, lade Linda till.

Vad ska man tänka på om man vill starta en tidning som DIKKO?

Både Britt-Inger och Linda var överens om att det viktiga är nog att inte tänka för mycket, utan bara göra och lära sig på vägen.

- Vi vill sprida att det går att göra, att det är möjligt, att man inte behöver ha en stor förening bakom sig, sa Linda. Hon poängterade också att man inte behöver få massa pengar eller vänta på lov från någon, man kan faktiskt göra saker själv.

Vad kan det offentliga göra för att stötta tidningar som DIKKO?

Dels krävs det så klart en del pengar för att kunna anpassa verksamheten så fler kan nås. Men Britt-Inger och Linda uppmanar också in det offentliga att bjuda in dem.

- Vi kommer gärna och pratar om de här frågorna. Det är viktigt att de som har mycket att berätta men inte alltid kan, får en röst. Vi ska få med alla, för alla får höras, avslutade Linda.

Från vänster: Moderator Ella Turta, Göteborgs stads Sverigefinska råd, leder samtalet med Kalle Kinnunen, Projektet KESKI, Jessica Preiman, Sverigefinska Ungdomsförbundet, Emma Isoherranen, Göteborgs Finska Unga och Maria Bogeblad, Kulturgruppen för resandefolket,

Hur är det att vara ung nationell minoritet idag?

Demokrati och mänskliga rättigheter är grundläggande för den svenska minoritetspolitiken. Men för att kunna ta del av sina rättigheter måste man veta om att de finns. I detta huvudseminarium lyftes hur viktigt det är för unga nationella minoriteter att nå ut och skapa en mötesplats för berättelser om identitet, kultur och språk.

Att vara del av en nationell minoritet handlar om självidentifikation, man ska inte behöva ticka i massa boxar för att få vara del av minoriteten, känner man samhörighet med den är man en del av den, lyfte dagens moderator, Ella Turta. Hur deltagarna i panelen hittat sin identitet som nationell minoritet visade på en röd tråd där information eller snarare avsaknaden av den var dominerande.

Det allmänna har ett ansvar att synliggöra nationella minoriteter och deras rättigheter. Men i princip hela panelen reflekterade över att de inte fått info genom det allmänna, utan behövt söka efter den och då hittat den genom föreningslivet eller familjen.

- Att ge kunskap ut till rättighetsbärare är viktigt för att de ska inse att de har just rättigheter kopplat till sin identitet. Sen måste också andra, skyldighetsbärarna känna till lagstiftning och kunna möjliggöra att nationella minoriteter vet om sina rättigheter sa Maria Bogeblad, från Kulturgruppen för resandefolket

Skolan lyftes som en kanal där informationen hade varit värdefull att få och där informationen hade kunnat nå fram tidigare än vad den gjorde för dagens paneldeltagare, som i princip alla var i övre tonåren när de hittat sin identitet och sina rättigheter som del av en nationell minoritet.

- Jag har läst om Gustav Vasa fyra gånger men har inte läst om nationella minoriteter alls. Att få någonting, en liten smula, i tidig ålder hade fått igång mig att hitta de andra delarna, sa Kalle Kinnunen från [Projektet KESKI](#).

Digitala verktyg är en möjlighet för unga att göra sig hörda och få berätta sin historia. Det är också en möjlighet för att nå ut till fler och ge dem den igenkänning och gemenskap som de kanske saknar.

Ett exempel på hur digitala kanaler kan hjälpa med att sprida ordet är Sverigefinska Ungdomsförbundet instagramkonto, [stoltsverigefinne](#). Även fler ungdomsföreningar för andra nationella minoriteter har liknande konton. till exempel [stoltjude](#), [Sáminuorra](#), [Met Nuoret](#) och [Romska akademiker](#)

- Då många unga redan är på sociala medier är det ett ganska litet steg för en ung person att till exempel följa detta kontot och få lära sig mer om nationella minoriteter eller hitta mer om sin identitet. Det är roligt att höra historierna om hur man hittat sin identitet och hur man förhåller sig till sitt språk och sin kultur. Det finns ju variation inom minoriteterna också, vilket ett stafettkonto som vårt

kan visa på. Man kan ha flera identiteter, det finns inget rätt eller fel, säger Jessica Preiman från Sverigefinska Ungdomsförbundet.

Rasism och ledarskap i organisationer

Detta miniseminarium inleddes med ett nyhetsklipp. Om Abdi Buchari från Pakistan som driver lanthandeln och berättar hur han och hans familj arbetar många timmar i affären för att den ska gå runt. Ett tydligt exempel på Sveriges olika verklighetsbilder menade Kitimbwa Sabuni, utvecklingsledare på Länsstyrelsen i Stockholms län.

Kitimbwa Sabuni, utvecklingsledare på Länsstyrelsen i Stockholms län

Kitimbwa berättade att han ofta tar upp klippet i sina föreläsningar och alltid frågar publiken, vad de tänker på när de hört det. Vanligtvis får han ofta höra många till synes positiva inspel. Till exempel "*roligt att lanthandeln drivs vidare oavsett vem som driver den*" eller "*Han är inte rädd för att arbeta mycket*". Men när han sedan vänder på perspektivet och undrar om det inte är det inte oroande att Abdi Buchari, hans fru och hans barn måste jobba gratis i butiken, blir stämningen annorlunda. Svaren kan variera från "*Så är det ofta att vara egen företagare oavsett hudfärg*" till "*Ja, det finns väl vita som driver butik också*".

- Vita som grupp är normen och har då den största makten som normgrupp och kan sätta agendan, både i samhället och i organisationer i arbetslivet. Det finns olika verklighetsbilder av situationer i samhället och i organisationer och de olika perspektiven gör också att vi har olika förhållningssätt när det kommer till sånt som frågor om rasism, sa Kitimbwa.

Rapporten "[Vita privilegier och diskriminering - Processer som vidmakthåller rasifierade ojämlikheter på arbetsmarknaden](#)" som Länsstyrelsen Stockholm gav ut i år har sammanställt forskningen kring rasism i arbetslivet.

Rapporten fann belägg för "vita motreaktioner" på individuell nivå när orättvisor kopplade till etnicitet påtalas och ett motstånd på institutionell nivå mot att arbeta med frågor som rör etnicitet/hudfärg och diskriminering. Kort kan det beskrivas som att vita och rasifierade medarbetare har olika verklighetsbilder när det gäller synen på rasism som ett problem i organisationen

Vita har den större makten i organisationen så det blir ofta deras världsbild som får gälla. I synnerhet gäller det i organisationer där det inte förekommer något samtal om rasism.

- Rasism är en teknologi för att fördela makt och rättigheter bland olika människor. Det är därför det finns till och därför det finns kvar, om ingen tjänade på detta skulle det inte finnas kvar, avslutade Kitimbwa.

Länsstyrelsen arbetar med Mänskliga rättigheter varje dag

Det sker i vanliga upplysningsärenden eller under beslut om olika tillstånd. Det sker genom förebyggande verksamhet på det sociala området, till exempel de våldsförebyggande uppdragen. Det sker även genom verksamhet som på sikt underlättar alla invånares vardag, som samhällsplanering eller integration.

[Läs mer om vårt arbete på lansstyrelsen.se](#)

Länsstyrelsen Västra Götalands län

403 40 Göteborg | 010-224 40 00 | vastragotaland@lansstyrelsen.se

Har du fått detta mail vidarebefordrat?

[Starta en egen prenumeration här.](#)

Följ oss i sociala media

